

Príloha 4 – Kódex dodávateľa

KÓDEX DODÁVATEĽOV OSN

Charta OSN: Hodnoty zakotvené v Charte Organizácie Spojených národov (OSN), rešpektovanie základných ľudských práv, sociálnej spravodlivosti a ľudskej dôstojnosti a rešpektovanie rovnakých práv mužov a žien, slúžia ako zastrešujúce hodnoty, ktorých dodržiavanie sa očakáva od dodávateľov tovarov a služieb k OSN.

Global Compact: Global Compact je dobrovoľná medzinárodná sieť podnikového občianstva iniciovaná na podporu účasti súkromného sektora a iných sociálnych aktérov na presadzovaní zodpovedného podnikového občianstva a univerzálnych sociálnych a environmentálnych princípov s cieľom čeliť výzvam globalizácie. OSN dôrazne vyzýva všetkých dodávateľov, aby sa aktívne podieľali na Globálnom pakte. Na tento účel bol tento Kódex správania vyvinutý uznávajúc dôležitosť desiatich princípov Globálneho paktu OSN a je považovaný za dôležitý prostriedok integrácie princípov Paktu do operácií OSN. Kódex správania sa zaoberá otázkami zahrnutými v Pakte v oblasti ľudských práv, práce, životného prostredia a boja proti korupcii a výklad Kódexu by sa mal vykonávať v súlade s Globálnym paktom. Dodávatelia, ktorí majú záujem podporiť Global Compact a získať viac informácií o desiatich princípoch, môžu navštíviť webovú stránku Global Compact na adrese www.unglobalcompact.org.

Medzinárodné pracovné dohovory a odporúčania: Medzinárodné pracovné normy (t. j. Dohovory a odporúčania) ustanovené Medzinárodnou organizáciou práce (ILO), slúžili ako základ, na ktorom je založená veľká časť tohto Kódexu správania. OSN očakáva, že každý dodávateľ poskytujúci produkty alebo služby OSN a jej partnerom vrátane Slovenskej humanitnej rade IČO 17316014, (SHR) bude okrem hodnôt Charty OSN dodržiavať zásady týkajúce sa medzinárodných pracovných noriem zhrnuté nižšie v odsekoch 4 – 9¹.

Pod skratku OSN v nasledujúcom texte pomenúvajúcu subjekt OSN je potrebné interpretovať tak, že sa týka aj SHR.

1. Rozsah aplikácie

Ustanovenia tohto Kódexu správania stanovujú očakávania OSN pre všetkých dodávateľov, ktorí sú registrovaní v OSN alebo s ktorými obchoduje. OSN očakáva, že tieto princípy sa budú vzťahovať na dodávateľov a ich zamestnancov, materské, dcérske alebo pridružené subjekty a subdodávateľov. OSN od dodávateľov očakáva, že zabezpečia, aby sa s týmto Kódexom správania oboznámili ich zamestnanci, materská, dcérska a pridružená spoločnosť, ako aj akýmkoľvek subdodávateľom, a že sa tak deje v miestnom jazyku a spôsobom, ktorému všetci rozumejú. Podmienkou na registráciu dodávateľa ako dodávateľ OSN alebo realizáciu obchodu s OSN sa od dodávateľa vyžaduje, **aby si prečítal a potvrdil, že tento Kódex správania poskytuje minimálne štandardy očakávané od dodávateľov OSN.** Okrem toho by si dodávatelia mali uvedomiť, že niektoré ustanovenia tohto Kódexu správania budú pre dodávateľa záväzné v prípade, že dodávateľovi bude udelená zmluva zo strany OSN v súlade s podmienkami akejkoľvek takejto zmluvy. Nedodržanie určitých ustanovení môže byť prekážkou uzavretia obchodu s OSN, v súlade so súťažnými dokumentami OSN. Potenciálni dodávatelia sú vyzvaní, aby si preštudovali špecifické zmluvné podmienky a zásady obstarávania organizácie (organizácií) v rámci OSN, s ktorou by chceli obchodovať, aby sa ubezpečili o svojej súčasnej a budúcej spôsobilosti.

¹ Úplné znenie Dohovorov a odporúčaní ILO sú k dispozícii na webe: <http://www.ilo.org/global/standards/lang-en/index.htm>

2. Neustále zlepšovanie

Ustanovenia uvedené v tomto Kódexe správania poskytujú minimálne štandardy očakávané od dodávateľov OSN. OSN očakáva, že dodávatelia sa budú snažiť prekračovať medzinárodné aj priemyselné najlepšie postupy. OSN tiež očakáva, že jej dodávatelia budú podporovať svojich vlastných dodávateľov a subdodávateľov a spolupracovať s nimi, aby zabezpečili, že aj oni sa budú snažiť dodržiavať zásady tohto Kódexu správania. OSN uznáva, že dosiahnutie niektorých štandardov stanovených v tomto Kódexe správania je skôr dynamický než statický proces a nabáda dodávateľov, aby podľa toho neustále zlepšovali podmienky na svojom pracovisku.

3. Manažment, monitorovanie a hodnotenie

OSN očakáva, že jej dodávatelia si minimálne stanovili jasné ciele na splnenie noriem stanovených v tomto kódexe správania. OSN očakáva, že jej dodávatelia zavedú a budú udržiavať vhodné systémy riadenia súvisiace s obsahom tohto Kódexu správania a že budú aktívne kontrolovať, monitorovať a upravovať svoje riadiace procesy a obchodné operácie, aby zabezpečili, že budú v súlade so zásadami stanovenými v tomto Kódexe správania. Účastníkom Global Compact sa dôrazne odporúča, aby uplatňovali jeho princípy a každoročne informovali o svojom pokroku zainteresované strany.

Práca

4. Sloboda združovania a kolektívneho vyjednávania

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že uznajú slobodne uplatňované právo pracovníkov bez rozdielu organizovať sa, podporovať a brániť svoje záujmy a kolektívne vyjednávať, ako aj chrániť týchto pracovníkov pred akýmkoľvek konaním alebo inou formou diskriminácie súvisiacej s výkonom o ich práve organizovať sa, vykonávať odborovú činnosť a kolektívne vyjednávať².

5. Nútená alebo povinná práca

OSN od svojich dodávateľov očakáva zákaz nútenej alebo povinnej práce vo všetkých jej formách³.

6. Detská práca

OSN očakáva, že jej dodávatelia nebudú zamestnávať: (a) deti mladšie ako 14 rokov alebo, ak je ich vek vyšší, tak dosiahli minimálny vek zamestnania, ktorý je požadovaný zákonom krajiny alebo krajín, v ktorých sú zamestnané a zároveň ukončili povinnú školskú dochádzku; a b) osoby mladšie ako 18 rokov na výkon práce, ktorá svojou povahou alebo okolnosťami, za ktorých sa vykonáva, môže poškodiť zdravie, bezpečnosť alebo morálku takýchto osôb⁴.

7. Diskriminácia

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že zabezpečia rovnosť príležitostí a rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o zamestnanie a povolanie, bez diskriminácie na základe rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického názoru, národnostného pôvodu alebo sociálneho pôvodu a takých iných dôvodov, ktoré môžu byť uznané podľa národného právneho poriadku krajiny alebo krajín, v ktorých dochádza k úplnému alebo čiastočnému plneniu zmluvy⁵. OSN očakáva, že jej dodávatelia prijímú všetky vhodné opatrenia, aby zabezpečili, že ani oni, ani ich materská spoločnosť, dcérska spoločnosť, pridružené subjekty alebo ich subdodávatelia nebudú zapojení do žiadnych rodovo založených alebo iných diskriminačných praktík zamestnávania, vrátane tých, ktoré sa týkajú nábora, povýšenia, školenia, odmeňovania a výhod.

² Tieto princípy sú stanovené v základných dohovoroch ILO č. 87, Sloboda združovania a ochrana práva organizovať sa, 1948 a č. 98, Právo organizovať sa a kolektívne vyjednávanie, 1949

³ Táto zásada je stanovená v základných dohovoroch ILO č. 29, Nútená práca z roku 1930, jej protokole z roku 2014 a číslo 105, Zrušenie nútených prác, 1957.

⁴ Tieto princípy sú stanovené v základných dohovoroch ILO č. 138, Minimálny vek, 1973 a č. 182, Najhoršie formy detskej práce, 1999 a v Dohovore OSN o právach dieťaťa.

⁵ Tieto princípy sú stanovené v základných dohovoroch ILO č. 100, Rovnaké odmeňovanie, 1951 a č. 111, Diskriminácia (Zamestnanie a povolanie), 1958.

8. Mzdy, pracovný čas a iné pracovné podmienky

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že zabezpečia vyplácanie miezd zákonným platidlom v pravidelných intervaloch nie dlhších ako jeden mesiac, v plnej výške a priamo dotknutým pracovníkom. Dodávatelia by si mali viesť príslušné záznamy o takýchto platbách. Zrážky zo mzdy sú povolené len za podmienok a v rozsahu stanovenom platným zákonom, predpismi alebo kolektívnou zmluvou a dodávatelia by mali o takýchto zrážkach informovať príslušných pracovníkov pri každej platbe. Mzdy, pracovný čas a iné pracovné podmienky poskytované dodávateľmi by nemali byť menej priaznivé ako najlepšie podmienky prevládajúce na miestnej úrovni (t. j. ako sú uvedené v: (i) kolektívnych zmluvách týkajúcich sa podstatnej časti zamestnávateľov a pracovníkov; (ii) súdnych rozhodnutiach alebo (iii) v platných zákonoch alebo predpisoch) za prácu rovnakého charakteru vykonávanú v príslušnom odvetví a v oblasti, kde sa práca vykonáva⁶.

9. Zdravie a bezpečnosť

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že pokiaľ je to možné, zabezpečia, že: (a) ich pracoviská, stroje, zariadenia a procesy sú bezpečné a bez rizika pre zdravie; b) používané chemické, fyzikálne a biologické látky a činidlá nie sú zdraviu škodlivé; a c) v prípade potreby je k dispozícii primeraný ochranný odev a ochranné vybavenie, aby sa predišlo, riziku nehôd alebo nepriaznivých účinkov na zdravie⁷.

Ľudské práva

10. Ľudské práva

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že budú podporovať a rešpektovať ochranu medzinárodne vyhlásených ľudských práv a zabezpečia, že nebudú spolupáchateľmi porušovania ľudských práv⁸.

11. Obťažovanie, kruté alebo neľudské zaobchádzanie

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že vytvoria a budú udržiavať prostredie, ktoré bude zaobchádzať so všetkými zamestnancami s dôstojnosťou a rešpektom. OSN ďalej očakáva, že jej dodávatelia, ich materské, dcérske a pridružené subjekty, ako aj ich subdodávatelia, nebudú používať ani sa zapájať do žiadneho: verbálneho alebo psychického obťažovania alebo zneužívania a/alebo sexuálneho vykorisťovania a zneužívania. Sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie porušujú všeobecne uznávané medzinárodné právne normy a štandardy a vždy boli pre OSN neprijateľným a zakázaným správaním. Pred uzavretím dohôd s OSN sú dodávatelia informovaní o štandardoch správania s ohľadom na zákaz sexuálneho vykorisťovania a zneužívania, ktoré OSN očakáva. Takéto normy zahŕňajú najmä zákaz: (1) zapájať sa do akejkoľvek sexuálnej aktivity s akoukoľvek osobou mladšou ako 18 rokov, bez ohľadu na súhlas alebo zákony väčšiny, (2) vymieňať si peniaze, zamestnanie, tovar, služby alebo iné hodnotné veci za sex a/alebo (3) zapájanie sa do akejkoľvek sexuálnej aktivity, ktorá je vykorisťujúca alebo ponížujúca pre akúkoľvek osobu. OSN od svojich dodávateľov očakáva, že prijímú všetky potrebné opatrenia, aby svojim zamestnancom alebo iným osobám, ktoré spolupracujú s dodávateľmi, zakázali zapojiť sa do sexuálneho vykorisťovania a zneužívania. OSN tiež od svojich dodávateľov očakáva, že vytvoria a budú udržiavať prostredie, ktoré zabráni sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu. Zmluvy s OSN budú obsahovať ustanovenia týkajúce sa povinnosti dodávateľa prijať vhodné opatrenia na zabránenie sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu. Ak dodávateľ neprijme preventívne opatrenia proti sexuálnemu vykorisťovaniu alebo zneužívaniu, nevyšetrí obvinenia sa ich týkajúce alebo neprijme nápravné opatrenia, keď došlo k sexuálnemu vykorisťovaniu alebo zneužívaniu, predstavuje dôvod na ukončenie akejkoľvek dohody s OSN. Okrem toho sa netoleruje žiadne tvrdé

⁶ Tieto princípy sú stanovené v Dohovoroch ILO č. 95, Ochrana miezd, 1949 a č. 94, Pracovné doložky (Public contracts), 1949 a vo viacerých dohovoroch o pracovnom čase (pozri: <http://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-by-international-labour-standards/workingtime/lang-en/index.htm>).

⁷ Tieto princípy sú stanovené v dohovoroch, odporúčaniach a kódexoch ILO (pozri: <http://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-by-international-labour-standards/occupational-safety-and-health/lang-en/index.htm>).

⁸ Tieto princípy sú odvodené zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv (UDHR) a sú stanovené v Globálnom pakte OSN (pozri: http://www.unglobalcompact.org/Issues/human_rights/index.html).

alebo neľudské zaobchádzanie, nátlak alebo telesné tresty akéhokoľvek druhu, ani použitie ich hrozby.

12. Míny

OSN očakáva od svojich dodávateľov, že sa nebudú podieľať na predaji alebo výrobe protipechotných mín alebo komponentov používaných pri ich výrobe.

Prostredie

13. Environmentálne

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že budú mať účinnú environmentálnu politiku a budú dodržiavať existujúce právne predpisy a nariadenia týkajúce sa ochrany životného prostredia. Dodávatelia by mali vždy, keď je to možné, podporovať preventívny prístup k záležitostiam životného prostredia, podnikat iniciatívy na podporu väčšej environmentálnej zodpovednosti a podporovať šírenie technológií šetrných k životnému prostrediu, ktoré implementujú správne postupy životného cyklu.

14. Chemické a nebezpečné materiály

Chemické a iné materiály predstavujúce nebezpečenstvo pri uvoľnení do životného prostredia je potrebné identifikovať a riadiť tak, aby sa zabezpečila ich bezpečná manipulácia, pohyb, skladovanie, recyklácia alebo opätovné použitie a likvidácia.

15. Odpadová voda a tuhý odpad

Odpadová voda a tuhý odpad vznikajúci pri prevádzkach, priemyselných procesoch a sanitárnych zariadeniach sa pred vypustením alebo zneškodnením riadne monitorujú, kontrolujú a riadne sa s nimi nakladá.

16. Emisie do ovzdušia

Emisie prchavých organických chemikálií, aerosólov, žieravín, častíc, chemikálií poškodzujúcich ozónovú vrstvu a vedľajších produktov spaľovania vznikajúcich pri prevádzke sa musia špecifikovať, monitorovať, kontrolovať a upravovať podľa potreby pred vypustením alebo likvidáciou.

17. Minimalizácia odpadu, maximalizácia recyklácie

Opad všetkých druhov, vrátane vody a energie, sa má znížiť alebo eliminovať pri zdroji alebo postupmi, ako je úprava výrobných, údržbárskych a výrobných procesov, nahradenie materiálov, konzervácia, recyklácia a ich opätovné použitie.

Etické správanie

18. Korupcia

OSN od svojich dodávateľov očakáva, že budú dodržiavať najvyššie štandardy morálneho a etického správania, rešpektovať miestne zákony a nezapájať sa do žiadnej formy korupčných praktík, vrátane vydierania, podvodu alebo úplatkárstva.

19. Konflikt záujmov

Od dodávateľov OSN sa očakáva, že oznámia OSN každú situáciu, ktorá sa môže javiť ako konflikt záujmov a oznámia OSN, ak nejaký zamestnanec OSN alebo osoba pracujúca pre OSN na základe zmluvy môže mať prepojenie akéhokoľvek druhu na obchodné vzťahy dodávateľa alebo akékoľvek ekonomické väzby s dodávateľom.

20. Dary a pohostinnosť

OSN má politiku „nulovej tolerancie“ a neprijíma žiadny typ daru ani žiadnu ponuku pohostinnosti. OSN neakceptuje žiadne pozvania na športové alebo kultúrne podujatia, ponuky dovolení či iných rekreačných výletov, dopravy ani pozvania na obedy či večere. OSN očakáva, že jej dodávatelia nebudú ponúkať žiadne výhody, ako napr. bezplatný tovar alebo služby, zamestnanie alebo predajné príležitosti zamestnancovi OSN, aby uľahčili vzájomný obchod s OSN.

21. Obmedzenia po skončení zamestnania

Obmedzenia po skončení zamestnania sa môžu vzťahovať na existujúcich alebo bývalých zamestnancov OSN, ktorí sa zúčastnili procesu obstarávania, ak tieto osoby mali predchádzajúce profesionálne vzťahy s dodávateľmi. Od dodávateľov OSN sa očakáva, že nebudú ponúkať zamestnanie žiadnej takejto osobe po dobu jedného roka po ukončení ich zamestnania v OSN.